

Ćwiczenia dla dzieci Z mutyzmem wybiórczym

Edyta Szczepkowska

**JAK SKUTECZNIE
POKONYWAĆ TRUDNOŚCI**

Wstęp

Mutyzm wybiórczy (MW) – to zaburzenie lękowe, które polega na wybiórczości mówienia. Dokładniej na tym, iż dotknięte nim dziecko mówi płynnie i swobodnie w pewnych sytuacjach i miejscach, gdzie czuje się bezpiecznie, np. w domu, a milczy lub mówi cicho albo tylko pojedyncze słowa w innych sytuacjach społecznych, w których odczuwa lęk, np. w szkole lub innych miejscach publicznych.

Mutyzm wybiórczy to rodzaj specyficznej fobii i tak jest klasyfikowany w najnowszych podręcznikach psychiatrycznych (DSM-5)¹. Lęk w fobii nie jest racjonalnie uzasadniony, ale negatywnie wpływa na emocje i ciało, mogą wówczas wystąpić np.: przyspieszone bicie serca, nadmierna potliwość czy drżenie kolan. Najtrudniej jest, gdy lęk utrudnia codzienne funkcjonowanie dzieci.

Osoby z mutyzmem wybiórczym boją się mówić i być słyszane, a czasem nawet widziane podczas mówienia². Dzieci dotknięte tym zaburzeniem reagują różnie, w zależności od stopnia nasilenia lęku. Jedno jest pewne – dziecko potrafi mówić adekwatnie do wieku i chce mówić, ale mimo to nie jest w stanie lub mówi pojedyncze słowa, często cicho albo szeptem. Zdarza się, że przystania usta rękami. Może ono w ogóle nie odzywać się do nauczycieli czy rówieśników lub mówić tylko do niektórych osób. Brak mowy nigdy nie wynika z chęci manipulacji, uporu czy nieżyczliwości dziecka względem danej osoby, ale jest następstwem lęku.

Nastolatkwie, którzy nie otrzymali wcześniej właściwej pomocy w przedszkolu lub szkole, czasami okaleczają się lub podejmują próby samobójcze. Dlatego ważne jest jak najwcześniejsze wykrycie tego zaburzenia i wdrożenie odpowiedniego, systematycznego oddziaływania. Im wcześniej podejmiemy właściwe kroki, tym szybciej osiągniemy pozytywne efekty.

Przyczyny zaburzeń MW

Mutyzm wybiórczy to zaburzenie wywołane przez wiele czynników. Według Maggie Johnson i Alison Wintgens występują trzy rodzaje czynników: predysponujące (genetyczne uwarunkowania), wywołujące (pojawienie się silnej sytuacji stresowej, np. separacja od rodziców, nieznane otoczenie, pójście do przedszkola) oraz podtrzymujące (stwarzanie presji na mówienie oraz unikanie sytuacji wywołujących lęk)³.

1. Czynniki predysponujące (ang. *risk factors*). Uwarunkowania genetyczne, np.:
 - występowanie w rodzinie osób wrażliwych, lękowych, nieśmiałych, z MW,
 - trudności na tle logopedycznym lub językowym,
 - lęk separacyjny,

¹ Kryteria diagnostyczne DSM-5, Edra Urban & Partner, wyd. 1, Wrocław 2015.

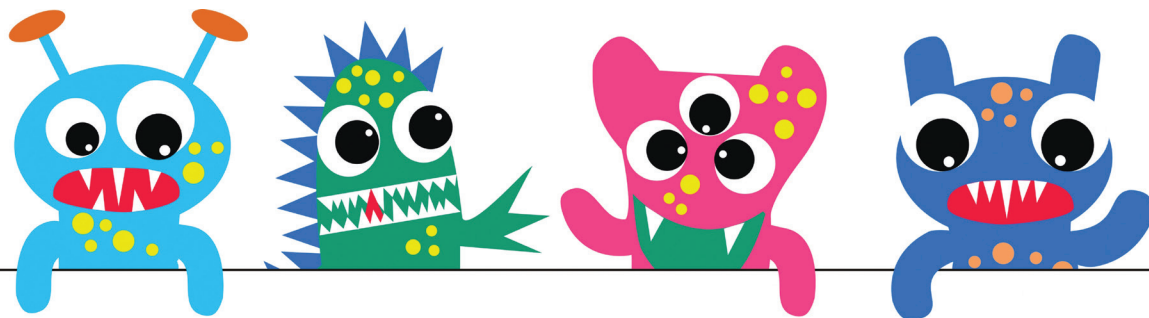
² www.mutyzm-wybiorczy.org.pl

³ M. Johnson, A. Wintgens, *Mutyzm wybiórczy. Kompendium wiedzy*, Harmonia Universalis, Gdańsk 2018.

Potwory

1. Przeczytaj uważnie wiersz. Następnie wypisz wszystkie przymiotniki.

Małgorzata Strzałkowska

Potwór

Za piątym lasem, za siódmą górą
żył sobie potwór z dziwną fryzurą.
Miał żółtą brodę, różowe baczki,
a na łbie rude sterczące kłaczki.

Choć był to potwór słusznej postury,
miał długi ogon, ostre pazury
i niebywale długie zębiska,
strasznie pocieszenie wyglądał z bliska.